

KRAJSKÝ ÚŘAD PLZEŇSKÉHO KRAJE

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Škroupova 18, 306 13 Plzeň

Naše č. j.: PK-ŽP/5942/26
Spis. zn.: ZN/568/ŽP/26
Počet listů: 11
Počet příloh: 2
Počet listů příloh: 4

Vyřizuje: JUDr. Renáta Bůžková
Tel.: 377 195 669
E-mail: renata.buzkova@plzensky-kraj.cz

Datum: 13. 4. 2026

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor životního prostředí (dále jen „krajský úřad“), jako věcně i místně příslušný orgán ochrany přírody ve smyslu ustanovení § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 77a odst. 4 písm. e), i) a k) a odst. 5 písm. g) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), vydává podle ustanovení § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a v souladu s ustanovením § 13h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny toto opatření obecné povahy, kterým se stanoví bližší podmínky uplatňování zásad regulace značně rozšířených invazních nepůvodních druhů na unijním seznamu, a to bolševníku velkolepého, netýkavky žláznaté a pajasanu žláznatého. Zároveň se tímto opatřením obecné povahy udělují souhlasy dle § 37 a § 44 zákona o ochraně přírody a krajiny a povolují výjimky dle § 43 zákona o ochraně přírody a krajiny, tj. k činnostem souvisejícím s eradikací a regulací výše uvedených invazních nepůvodních druhů rostlin ve zvláště chráněných územích a jejich ochranných pásmech.

I.

Předmět úpravy

1. Toto opatření obecné povahy stanovuje dle § 13h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny bližší podmínky uplatňování zásad regulace vydaných Ministerstvem životního prostředí k regulaci značně rozšířených invazních nepůvodních druhů na unijním seznamu, a to bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*), netýkavky žláznaté (*Impatiens glandulifera*), a pajasanu žláznatého (*Ailanthus altissima*) /dále též „vybrané značně rozšířené invazní druhy na unijním seznamu“. Cílem je eradikace bolševníku velkolepého a pajasanu žláznatého a omezení šíření netýkavky žláznaté.
2. Za účelem realizace a uplatňování níže uvedených opatření k regulaci a eradikaci vybraných značně rozšířených invazních druhů na unijním seznamu se tímto opatřením obecné povahy dále

- a. dle § 43 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody a krajiny povoluje výjimka ze zákazu používat biocidy v přírodních rezervacích dle § 34 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně přírody a krajiny a ze zákazu měnit a poškozovat přírodní památku dle § 36 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, pokud jde o použití přípravků na ochranu rostlin, zejména herbicidů, a o provedení nezbytných mechanických zásahů přímo souvisejících s regulací druhů uvedených v odstavci 1;
 - b. dle § 44 odst. 4 zákona o ochraně přírody a krajiny uděluje souhlas k činnostem vymezeným v bližších ochranných podmínkách přírodních rezervací a přírodních památek, pokud tyto činnosti spočívají v použití přípravků na ochranu rostlin, zejména herbicidů, v provedení nezbytných mechanických zásahů a ve vstupu nebo vjezdu za účelem regulace druhů uvedených v odstavci 1;
 - c. dle § 37 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny uděluje souhlas k používání chemických látek v ochranných pásmech přírodních rezervací a přírodních památek za podmínek stanovených tímto opatřením obecné povahy.
3. V přírodních rezervacích, přírodních památkách, v jejich ochranných pásmech, a v evropsky významných lokalitách je nezbytné při uplatňování opatření k regulaci a eradikaci vybraných značně rozšířených invazních druhů na unijním seznamu postupovat tak, aby nedošlo k poškození předmětu ochrany dotčeného území a k narušení celistvosti evropsky významné lokality, a dodržet následující podmínky:
- a. Záměr regulace či eradikace vybraných značně rozšířených invazních druhů na unijním seznamu na těchto územích bude min. 10 dnů předem oznámen krajskému úřadu (postačuje e-mailem na: ochrana.prirody@plzensky-kraj.cz), a to alespoň v rozsahu označení lokality, druhu invazního nepůvodního druhu, navržené metody zásahu, termínu zásahu.
 - b. Vstup a vjezd do těchto území je možný na nezbytně nutnou dobu, přičemž bude postupováno s maximální opatrností, aby nedošlo k nadměrnému narušování půdního krytu, kterým by došlo k poškození přírodního prostředí.
 - c. Herbicidní jícha bude připravována a do aplikátorů plněna mimo zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma, mimo evropsky významné lokality, nebo za podmínek vylučujících neúmyslnou a necílenou kontaminaci přírodního prostředí.
 - d. Používat lze pouze aplikační techniku s kontrolovaným dávkováním, např. štětcem, injekčními, knotovým aplikátorem nebo ručním postřikovačem s nízkým tlakem, a to tak, aby nedocházelo k úkapům aplikované látky. Nelze používat vysokotlaké postřikovače ani techniku

- určenou pro plošné ošetření, nebude-li s krajským úřadem dohodnuto jinak.
- e. Aplikace látky postřikem je přípustná pouze za bezvětří nebo při větru do cca 2–3 m/s, a to za použití trysky s hrubou kapkou a ochranným krytem.
 - f. Aplikace látky v blízkosti vodních toků a vodou ovlivněných stanovišť bude prováděna tak, aby k zasažení vodního toku či vodou ovlivněných stanovišť nedošlo.
 - g. Budou preferovány metody, které nevyžadují plošné smáčení povrchu, aby nedocházelo k průsakům do půdy. Aplikace dále nebude prováděna při dešti nebo před očekávanými srážkami (min. 24 hodin).
 - h. Aplikace nebude prováděna způsobem, který by mohl zasáhnout hnízdící ptáky nebo jejich hnízda; v místech s doloženým hnízděním bude zásah časově nebo technicky přizpůsoben tak, aby k takovému zasažení nedošlo. Aplikace nebude dále prováděna na kvetoucí vegetaci původních druhů rostlin.
4. Biomasa vzniklá při regulaci vybraných značně rozšířených invazních druhů na unijním seznamu musí být shromažďována, zabezpečena a přepravována tak, aby nedošlo k dalšímu šíření těchto druhů, zejména únikem semen, plodů, kořenových, oddenkových nebo výmladkových částí. Biomasu obsahující rozmnožovací části nebo biomasu, u níž nelze vyloučit další šíření druhu, je nutno bez zbytečného odkladu odstranit z místa zásahu nebo s ní na místě naložit způsobem, který další šíření spolehlivě vyloučí. Biomasu lze ponechat na místě pouze tehdy, je-li s ohledem na použitou metodu zásahu a stav rostlin vyloučeno její zakořenění, zmlazování, vysemenění nebo odplavení do okolí. Právní předpisy na úseku ochrany ovzduší a nakládání s odpady nejsou výše uvedeným dotčeny. V přírodních rezervacích, přírodních památkách, jejich ochranných pásmech a evropsky významných lokalitách musí být zvolen takový způsob nakládání s biomasou, při kterém nedojde k poškození předmětu ochrany dotčeného území.
 5. Toto opatření obecné povahy se vztahuje na území Plzeňského kraje nacházející se ve správním obvodu krajského úřadu, jako věcně a místně příslušného orgánu ochrany přírody (tj. na území mimo národní park, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní památky, národní přírodní rezervace a objekty důležité pro obranu státu).

II.

Ustanovení společná

1. Opatření k regulaci či eradikaci stanovená tímto opatřením obecné povahy provádí uživatel či vlastník pozemku v rámci běžné péče o pozemek. Při provádění opatření je třeba dodržet přiměřeně zásady stanovené v čl. I. odst. 3

písm. b. až h. a postupovat tak, aby nedocházelo k dalšímu šíření vybraných značně rozšířených invazních druhů na unijním seznamu, k poškození přírodních stanovišť, ke kontaminaci vodního prostředí nebo půdy a k ohrožení zdraví osob.

2. Neprovádí-li uživatel, popř. vlastník pozemku s výskytem invazního druhu uvedeného v čl. I. odst. 1 jeho regulaci či eradikaci, je příslušný orgán ochrany přírody oprávněn takovou osobu vyzvat, aby ve stanovené lhůtě provedla nezbytná opatření, a informuje ji o možnostech dalšího postupu (§ 13j odst. 4, § 68 zákona o ochraně přírody a krajiny). Výzva se doručuje písemně, není-li to možné či účelné, doručuje se veřejnou vyhláškou. Za zákonem o ochraně přírody a krajiny stanovených podmínek je oprávněn opatření k regulaci či eradikaci provést krajský úřad.
3. Je-li to účelné, vyzve krajský úřad uživatele či vlastníky pozemků, na kterých byla provedena regulační či eradikační opatření, postupem obdobným jako v odst. 2, aby dohodnutým způsobem zajistili opatření k obnově dotčených ekosystémů, případně k následné péči o pozemek, popř. taková opatření učiní sám.
4. Zjištěný výskyt invazních druhů uvedených v čl. I. odst. 1 je třeba bez zbytečného odkladu oznámit krajskému úřadu včetně dat o lokalizaci (katastrální území / obec, GPS souřadnice atp.), popř. velikosti zjištěného porostu bolševníku (ks, metry čtvereční). Lze tak učinit prostřednictvím zadání údajů do Nálezové databáze ochrany přírody spravované Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, popř. prostřednictvím aplikace BioLog či iNaturalist, či odesláním informací e-mailem na: ochrana.prirody@plzensky-kraj.cz.

III.

Bližší podmínky uplatňování zásad regulace pro BOLŠEVNÍK VELKOLEPÝ (*Heracleum mantegazzianum*)

Při eradikaci bolševníku velkolepého (dále též „bolševník“) se postupuje v souladu s kap. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace pro bolševník velkolepý¹, a to zejména:

1. Bolševník a jeho porosty je nutné eradikovat mechanicky či chemicky nebo kombinací obou metod. Chemické zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy². Vhodné použití jednotlivých metod je uvedeno v příloze č. 1 tohoto opatření obecné povahy.

¹ <https://mzp.gov.cz/system/files/2024-09/ODOIMPZ-bolsevník-20230721-1.pdf>

² Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

2. Mechanické a chemické zásahy je nutno provádět ve vegetační době. Eradikaci rostlin je nutno provádět nejpozději do doby květu. Při zjištění kvetoucích rostlin je nutno květenství odstranit a zneškodnit včetně semen (i nezralých) způsobem přípustným dle jiných právních předpisů tak, aby nedošlo k jejich dalšímu šíření. Na invadovaných plochách, které je možné pravidelně dlouhodobě obhospodařovat či na kterých je omezeno používat herbicidy, lze potlačovat rostliny opakovaným kosením či pastvou.
3. Při provádění zásahů je třeba:
 - a. přednostně odstranit rostliny na nových a izolovaných lokalitách a v místech s vysokým rizikem dalšího šíření (podél vodních toků, dopravních koridorů atp.)
 - b. postupovat podél toků po proudu,
 - c. postupovat od okraje výskytu po centrální lokalitu (popř. odstraňovat nejprve drobnější, okrajové či izolované výskyty),
 - d. pokud není možné rostliny zlikvidovat, omezit alespoň produkci semen (odstranění okolíků a jejich zneškodnění v souladu s právními předpisy).
4. Místo, kde byla opatření provedena, je nutné kontrolovat v následujícím roce i v dalších letech (cca 10-15 let), přičemž všechny následně zjištěné rostliny je třeba způsobem uvedeným výše odstraňovat.
5. Při realizaci stavebních činností, provádění terénních úprav či zemních prací je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření bolševníku semeny.
6. Ten, kdo provedl opatření k odstranění bolševníku, předá krajskému úřadu informaci o termínu, místě, typu a rozsahu provedeného zásahu (postačuje e-mailem na: ochrana.prirody@plzensky-kraj.cz) do 90 dnů od provedení zásahu.

IV.

Bližší podmínky uplatňování zásad regulace pro NETÝKAVKU ŽLÁZNATOU (*Impatiens glandulifera*)

Při regulaci netýkavky žláznaté (dále též „netýkavka“) se postupuje v souladu s kap. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace pro netýkavku žláznatou³, a to zejména:

1. Netýkavku a její porosty je nutné regulovat přednostně mechanicky (vytrháváním), popř. i chemicky nebo kombinací obou metod, či kosením nebo

³ https://mzp.gov.cz/system/files/2024-09/ODOIMZ-ZR_netykavka_zlazznata-20240724-1.pdf

pastvou. Chemické zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy².

2. Mechanické a chemické zásahy je nutno provádět ve vegetační době. Vytrhávat je třeba vzrostlé či regenerující rostliny, a to nejpozději v počáteční fázi období květu tak, aby bylo zabráněno tvorbě semen. Při nakládání s rostlinným materiálem musí být zabráněno uchycení či vysemenění na místě uložení. Biomasu lze ponechat na místě zásahu pouze v případě, že k zásahu došlo před kvetením a rostliny ještě neobsahují žádné, byť jen čerstvě vytvořené plody, z nichž se mohou vyvinout klíčivá semena. Po vytrhání je současně nutné zamezit opětovnému zakořenění rostlin.
3. U rozsáhlých porostů netýkavky na přístupných místech lze využít kosení (co nejnižší u země) a pastvu. První rok je třeba seč provádět 2-3x ročně během vegetační sezóny a posekané rostliny rozdrtit či zmulčovat. První seč je třeba provést nejpozději v období poupat u prvních květů, aby nedošlo k vytvoření semen. Porosty netýkavky je možné regulovat i spásáním, popř. ideálně kombinací seče a pastvy.
4. Při provádění zásahů je třeba:
 - a. přednostně odstranit rostliny na nových a izolovaných lokalitách a v místech s vysokým rizikem dalšího šíření (podél vodních toků, dopravních koridorů atp.),
 - b. postupovat podél toků po proudu,
 - c. pokud není možné rostliny zlikvidovat, omezit alespoň produkci semen.
5. Místo, kde byla opatření provedena, je nutné často a pravidelně v období červen – září kontrolovat (cca po dvou týdnech), přičemž všechny následně zjištěné rostliny je třeba způsobem uvedeným výše odstraňovat. Kontrolu místa a odstraňování zjištěných rostlin je pak třeba provádět každoročně po dobu 5 – 10 let, tj. do úplné eradikace netýkavky.
6. Při realizaci stavebních činností, provádění terénních úprav či zemních prací je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření netýkavky.
7. Ten, kdo provedl opatření k odstranění netýkavky, předá krajskému úřadu informaci o termínu, místě, typu a rozsahu provedeného zásahu (postačuje e-mailem na: ochrana.prirody@plzensky-kraj.cz) do 90 dnů od provedení zásahu.

V.**Bližší podmínky uplatňování zásad regulace pro
PAJASAN ŽLÁZNATÝ (*Ailanthus altissima*)**

Při regulaci pajasanu žláznatého (dále též „pajasan“) se postupuje v souladu s kap. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4. a 4.7.5 Zásad regulace pro pajasan žláznatý⁴, a to zejména:

1. Pajasan a jeho výmladky je nutné eradikovat především chemicky, popř. v kombinaci s mechanickou metodou. Chemické zásahy je třeba provádět v souladu s rostlinolékařskými předpisy². Vhodné použití jednotlivých metod je uvedeno v příloze č. 2 tohoto opatření obecné povahy.
2. Přednostně je třeba řešit jedince či porosty s významným rizikem dalšího šíření (podél cest, železnic, vodních toků atp.) a jedince plodící.
3. Čistě mechanické metody lze použít jen výjimečně tam, kde nelze použít herbicidní ošetření, přičemž i v takovém případě musí být zvolen postup minimalizující další výmladnost a produkci plodných jedinců.
4. Před odstraněním jedinců pajasanu je třeba aplikovat chemické prostředky tak, aby byla v maximální míře omezena následná výmladnost. Ve výjimečných případech je možné zamezit další výmladnosti i odlišnými postupy.
5. Chemické ošetření je nutné provádět ve vegetační době, nejdříve po olistění, nejlépe však koncem léta (srpen, září).
6. Místo, kde byla opatření provedena, je nutné kontrolovat v následujícím roce i v dalších letech, přičemž všechny následně zjištěné jedince či výmladky je třeba způsobem uvedeným výše odstraňovat.
7. Při realizaci stavebních činností, provádění terénních úprav či zemních prací je nutné dbát, aby nedocházelo k šíření pajasanu.
8. Ten, kdo provedl opatření k odstranění pajasanu, předá krajskému úřadu informaci o termínu, místě, typu a rozsahu provedeného zásahu (postačuje e-mailem na: ochrana.prirody@plzensky-kraj.cz) do 90 dnů od provedení zásahu.
9. Samčí jedince či skupiny samčích jedinců pajasanů, kteří plní společenské funkce nebo jsou významní pro jejich vlastníky, zpravidla rostoucí na veřejných prostranstvích, v zahradách či v nepřístupných areálech, lze ponechat bez

⁴ <https://mzp.gov.cz/system/files/2024-09/ODOIMPZ-pajasan-20230721.002-2.pdf>

regulace. Tím není dotčena možnost orgánu ochrany přírody uložit regulaci i takového jedince, vyžaduje-li to ochrana přírody nebo prevence šíření druhu.

VI.

Platnost

Toto opatření obecné povahy je platné do jeho zrušení krajským úřadem.

Odůvodnění

Krajský úřad na základě § 13h odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny přistoupil k vydání tohoto opatření obecné povahy, které stanovuje bližší podmínky uplatňování zásad regulace značně rozšířených invazních nepůvodních druhů uvedených na unijním seznamu, vydaných Ministerstvem životního prostředí, a to bolševníku velkolepého, netýkavky žláznaté a pajasanu žláznatého. Tyto druhy patří mezi invazní nepůvodní druhy zařazené na unijní seznam podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014, přičemž na území Plzeňského kraje se dlouhodobě vyskytují a rozšiřují se. Tyto druhy mají negativní dopady na biologickou rozmanitost, strukturu a fungování ekosystémů, popř. krajinný ráz, a v případě bolševníku velkolepého též na lidské zdraví.

Bez systematické a koordinované regulace dochází k jejich dalšímu šíření, zejména podél vodních toků, dopravních koridorů a při stavebních či zemních pracích. Dosavadní zkušenosti orgánu ochrany přírody ukazují, že nejednotný postup jednotlivých vlastníků a uživatelů pozemků je neúčinný a nevede k dlouhodobému omezení výskytu těchto druhů. Vydání opatření obecné povahy je proto nezbytné k zajištění jednotného, odborně podloženého a dlouhodobě účinného postupu regulace a eradikace uvedených invazních druhů na území Plzeňského kraje, a to v souladu se zásadami regulace vydanými Ministerstvem životního prostředí, které představují metodický rámec pro regulaci a eradikaci invazních druhů na území ČR.

V souladu s těmito zásadami jsou stanoveny postupy regulace jednotlivých druhů (mechanické, chemické i kombinované), je kladen důraz na prevenci šíření, prioritu zásahů na nových a izolovaných lokalitách a na místech s vysokým rizikem šíření (vodní toky, dopravní koridory, staveniště), a je stanovena nutnost dlouhodobého sledování a opakovaných zásahů (typicky 5–15 let podle druhu). Zároveň jsou navrženy zásady nakládání s rostlinným materiálem a minimalizace sekundárního šíření, přičemž musí být samozřejmě dodržovány povinnosti stanovené jinými právními předpisy, zejm. zákonem o odpadech (nakládání s biomasou, pokud bude odpadem) a zákonem o ovzduší (spalování rostlinného materiálu). Co se týče likvidace květenství bolševníku, dle zásad regulace je vhodným způsobem jejich likvidace spálení. Aby nedošlo k porušování jiných právních předpisů, dle standardů Agentury ochrany přírody a krajiny (SPPK D02 007 Likvidace vybraných invazních druhů rostlin) je vhodným postupem useknuté květenství/plodenství sebrat do igelitového pytle a vhodně zlikvidovat. Mělo-li by dojít k likvidaci rostlin již se zralými semeny, je nutné před započatím prací umístit na zem igelitovou plachtu a spadlá semena sesbírat a následně zlikvidovat.

Opatření obecné povahy se vztahuje na celé území Plzeňského kraje nacházející se

ve správním obvodu krajského úřadu. Územní vymezení odpovídá rozsahu působnosti krajského úřadu jako orgánu ochrany přírody a současně reflektuje skutečnost, že výskyt uvedených invazních druhů není omezen na jednotlivé lokality, ale má plošný charakter.

Věcně se opatření týká stanovení bližších podmínek regulace a eradikace vybraných značně rozšířených invazních druhů na unijním seznamu a dále udělení výjimek a souhlasů podle zákona o ochraně přírody a krajiny, které jsou nezbytné k realizaci těchto opatření, zejména v územích zvláště chráněných.

Stanovené bližší podmínky regulace jednotlivých invazních druhů vycházejí ze zásad regulace vydaných Ministerstvem životního prostředí a zohledňují biologické vlastnosti těchto druhů, jejich způsoby šíření a zkušenosti z dosavadní praxe. Pro přehled jsou uvedeny u bolševníku a pajasanu tabulky s vhodnými metodami regulace/eradikace s ohledem na místo či plochu výskytu.

Opatření obecné povahy připouští použití mechanických, chemických či kombinovaných metod regulace, přičemž vždy klade důraz na minimalizaci rizika dalšího šíření a na dlouhodobou účinnost zásahů. Povinnost následných kontrol a opakovaných zásahů reflektuje skutečnost, že eradikace či regulace invazních druhů je dlouhodobý proces.

Uvedené invazní druhy představují riziko pro přirozená stanoviště, původní druhy rostlin a živočichů i pro předměty ochrany zvláště chráněných území a evropsky významných lokalit. Jejich potlačování je proto v zájmu ochrany přírody.

Výjimky ze zákazů podle § 34 odst. 1 písm. b) a § 36 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a souhlasy podle § 44 odst. 4 a § 37 odst. 2 téhož zákona byly proto zahrnuty do opatření obecné povahy z důvodu, že bez jejich udělení by nebylo možné účinně regulovat invazní druhy na územích zvláště chráněných a v jejich ochranných pásmech.

Udělení výjimek a souhlasů je omezeno pouze na činnosti nezbytné k regulaci těchto druhů a je podmíněno konkrétními ochrannými podmínkami stanovenými tímto opatřením obecné povahy, zejména požadavkem šetrného způsobu provedení zásahu, omezením používání chemických prostředků, ochranou vodních poměrů, půdního krytu a zamezením poškození dalších složek přírodního prostředí. Za těchto podmínek lze uzavřít, že povolované zásahy neohrozí zachování příznivého stavu předmětu ochrany dotčených zvláště chráněných území, naopak směřují k jeho ochraně a zlepšení.

Stanovené podmínky současně zohledňují i potřebu ochrany evropsky významných lokalit. K návrhu opatření bylo vydáno stanovisko dle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, které stanovilo, že toto opatření nemůže mít významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti. Tímto však nejsou dotčeny povinnosti vyplývající ze zákona o ochraně přírody a krajiny pro zásahy v těchto lokalitách.

Dle podmínek stanovených pro chráněná území je třeba přiměřeně postupovat i na zbylém území, aby nedošlo ke zbytečnému poškozování přírodního prostředí.

Opatření obecné povahy ukládá povinnosti především vlastníkům a uživatelům pozemků, na nichž se invazní druhy vyskytují. Tyto povinnosti však vyplývají již ze zákona o ochraně přírody a krajiny a opatření je pouze konkretizuje a sjednocuje jejich

uplatňování.

Krajský úřad posoudil zásah do vlastnických práv jako přiměřený a nezbytný ve vztahu k sledovanému veřejnému zájmu, kterým je ochrana přírody, biologické rozmanitosti a zdraví obyvatel. Opatření umožňuje flexibilní volbu konkrétních postupů regulace podle místních podmínek a současně předpokládá součinnost orgánu ochrany přírody s vlastníky a uživateli pozemků.

Vydání tohoto opatření obecné povahy je odůvodněno potřebou účinné, koordinované a dlouhodobé regulace značně rozšířených invazních nepůvodních druhů na území Plzeňského kraje. Opatření je v souladu s platnou právní úpravou, zásadami regulace vydanými Ministerstvem životního prostředí a sleduje legitimní cíl ochrany přírody a krajiny při respektování principu proporcionality.

Krajský úřad oznámil dne 13. 2. 2026 veřejnou vyhláškou návrh opatření obecné povahy a vyzval v souladu s § 172 odst. 1 a 5 správního řádu k uplatnění připomínek a námitek ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění, zároveň oslovil i dotčené orgány. Krajský úřad ve stanovené lhůtě neobdržel žádné námítky. Připomínky byly obdrženy od Povodí Vltavy, s. p., Botanického ústavu AV ČR, dále se vyjádřil Městský úřad Tachov a Městský úřad Stříbro. Krajský úřad obdržel vyjádření fyzické osoby J. F., která popisuje dosavadní zkušenosti s likvidací bolševníku, avšak přímé připomínky k návrhu opatření neuvádí.

Řadě připomínek krajský úřad vyhověl a text opatření obecné povahy upravil, jedná se spíše o upřesnění textu oproti původnímu návrhu (upřesnění územní působnosti pro laickou veřejnost, zakotvení dodržování zásad při provádění opatření nejen ve zvláště chráněných územích a evropsky významných lokalitách, upřesnění nakládání s biomasou, upřesnění vhodných způsobů eradikace/regulace včetně tabulky s typy zásahů pro bolševník a pajasan).

Dále byla uplatněna připomínka týkající se nestanovení územní a časové prioritizace zásahů. Územní prioritizaci krajský úřad vnímá stanovením lokalit, kde je třeba likvidovat vybrané značně rozšířené invazní druhy na unijním seznamu přednostně (nové a izolované lokality, území podél vodních toků a dopravních koridorů). Dle názoru krajského úřadu by měly být zásahy prováděny bezprostředně po zjištění výskytu, tj. průběžně bez vazby na konkrétní časové vymezení.

Připomínce požadující, aby herbicidní jíchou připravovala a aplikovala odborně způsobilá osoba, se nevyhovuje. Povinnosti při používání přípravků na ochranu rostlin a požadavky odborné způsobilosti již upravuje zákon o rostlinolékařské péči, na který opatření obecné povahy odkazuje. Navíc opatření obecné povahy směřuje i vůči fyzickým osobám, vůči kterým by tento požadavek byl nepřiměřený.

K hlášení zjištěného výskytu vybraných značně rozšířených invazních druhů krajskému úřadu je třeba uvést, že dle zákona o ochraně přírody a krajiny sice Agentura ochrany přírody a krajiny shromažďuje údaje o výskytu takovýchto druhů, nicméně bez získání takovéto informace nemůže krajský úřad, potažmo jiný orgán ochrany přírody, vyzvat uživatele/vlastníka pozemku k provedení relevantních zásahů vůči těmto druhům rostlin. Z tohoto důvodu krajský úřad požaduje, aby byl i jemu výskyt předmětných invazních druhů hlášen, k čemuž lze využít i příslušné aplikace.

Krajskému úřadu není zřejmé, o co se opírá připomínka stran hlášení místa aplikace postřiků vazbou na konkrétní parcelu. U jednotlivých invazních druhů je stanoveno hlášení provedení zásahu mj. s označením místa. Je tedy na osobě, která zásah

provedla, jakým způsobem místo označí, aby bylo identifikovatelné (parcelní číslo, říční kilometr, zákres v mapě....).

Ve vazbě na hlášení provedení zásahů byla uplatněna připomínka, aby aplikace postřiků byla hlášena vždy k 31. 12. kalendářního roku souhrnně, jelikož užití přípravků je evidováno na základě zákona o rostlinolékařské péči. Této připomínce krajský úřad nevyhovuje. Předně je třeba uvést, že hlášení se týká zásahů obecně, přičemž se nemusí jednat jen o aplikaci chemických látek. Cílem získání informace je pak možná kontrola místa provedení zásahů. Zároveň opatření směřuje i vůči fyzickým osobám, na které povinnost dle zákona o rostlinolékařské péči nedopadá. Z důvodu snížení administrace stanovil krajský úřad hlášení provedení zásahů u jednotlivých druhů ve lhůtě 90 dnů (tj. čtvrtletně) od provedení zásahu.

Toto opatření bude platné do jeho zrušení krajským úřadem, tj. min. do dosažení cíle eradikovat či zregulovat předmětné invazní druhy.

Poučení

Proti tomuto opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek. Jeho soulad s právními předpisy lze podle ustanovení § 174 odst. 2 správního řádu posoudit v přezkumném řízení, které může být zahájeno nejpozději do 1 roku od účinnosti opatření.

Účinnost

V souladu s ustanovením § 173 odst. 1 správního řádu nabývá opatření obecné povahy účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky na úřední desce krajského úřadu.

otisk úředního razítka

Ing. Jan Kroupar
vedoucí oddělení ochrany přírody

podepsáno elektronicky

Příloha č. 1

Tabulka vhodných zásahů podle zásad regulace bolševníku velkolepého

Situace / typ výskytu (orientační kritéria, vždy závisí na hustotě a místních podmínkách)	Metoda	Kdy	Poznámka
Malé izolované lokality (dle hustoty porostu až do 500 m²)	Vyrývání / přeseknutí kořenů	Ideálně duben–červen,	Nejúčinnější čistě mechanická metoda, vhodná pro rychlou likvidaci; kořen přerušit 5– 15 cm pod zemí.
	Jarní vykopávání	Konec března–duben	Obdoba předchozí metody, výhodou je malá velikost rostlin a tím menší riziko potřísnění šťávou.
Malé populace s již kvetoucími/plodícími jedinci nebo kvetoucí rostliny po nepodařeném/pozdním zásahu	Odstraňování okolíků	Při nálezu kvetoucí/plodící rostliny.	Květenství/plodenství je třeba důkladně zničit (spálit) tak, aby nedošlo k rozšíření semen. Zbytek rostliny zničit vyrytím kořenů nebo až do konce sezóny odstraňovat nově se tvořící květenství.
Malé až středně velké (cca do 1000 m²) roztroušené populace	Aplikace herbicidu* na jednotlivé rostliny	Ideálně v květnu, nejpozději do začátku kvetení; za 1-2 týdny zkontrolovat účinnost a ošetřit nezasažené rostliny	Šetrnější k okolní vegetaci; bodový postřik, při malém počtu jedinců vhodný i nátěr listů nebo řezné plochy.
Malé populace na vysoce citlivých lokalitách	Injektáž herbicidu do stonků a kořenů	nejpozději do začátku kvetení	Šetrná, ale časově a finančně náročná metoda pro citlivé lokality, kde není možné vyrývání kořenů.
Husté středně velké až rozsáhlé porosty	Plošná aplikace herbicidu*	Ideálně v květnu, nejpozději do začátku kvetení; za 1-2 týdny zkontrolovat účinnost a ošetřit nezasažené rostliny	Velmi účinná, vhodná tam, kde to územní podmínky dovolují.
Husté střední plochy (cca 100–1000 m²)	Ruční kosení	Opakovaně během sezóny, aby nedošlo k vykvetení rostlin	Nezpůsobuje okamžitý úhyn rostlin; za podmínek uvedených v zásadách regulace (viz kapitola 4.7.5.4) vhodné
Středně velké až rozsáhlé porosty zejména na zemědělských pozemcích	Pastva	Dlouhodobě, od časného jara	k dlouhodobému potlačování populací bolševníku a vyčerpání semenné banky
	Sekání traktorem / mulčování	Několikrát za sezónu, aby nedošlo k vykvetení rostlin	

Situace / typ výskytu (orientační kritéria, vždy závisí na hustotě a místních podmínkách)	Metoda	Kdy	Poznámka
Všechny lokality po zásahu	Následný monitoring a případně opakované zásahy	10–15 let	Nutné kvůli semenné bance v půdě

*Na likvidaci bolševníku plně dostačují selektivní herbicidy. Ty na rozdíl od totálních herbicidů nezahubí travu, která následně pomáhá potlačit semenáče bolševníku.

Příloha č. 2

Tabulka vhodných zásahů podle zásad regulace pajasanu žláznatého

Prostředí / typ lokality	Metoda	Poznámky
Přírodní biotopy (lesy, stepní trávníky, písčiny, břehové porosty) ve zvláště chráněných územích, území soustavy Natura 2000	Cílená aplikace herbicidu (injektáže, částečné loupání kůry)	Stromy ponechat k přirozenému rozpadu, na nelesních biotopech dle potřeby kácet až zcela odumřelé stromy (1–2 roky po zásahu).
Intravilán – exponovaná místa (parky a jiná zeleň s pohybem osob)	Dospělé stromy: dle situace a stavu stromů injektáž nebo kácení + zátěr/navrtání pařezů; výmladky a mladé stromy: aplikace na list, cílená aplikace nebo výřez + zátěr pařezů (dle hustoty)	Kácet lze až po průkazné úspěšnosti absorpce herbicidu (opad listů), tj. 1–2 měsíce po zásahu, příp. koruny odlehčit arboristickým zásahem. V případě okrasných záhonků buď provádět metodu částečného loupání kůry nebo stříhání výmladků + zátěr rány herbicidem.
Intravilán – odlehlá místa (ladem ležící plochy a jiná místa bez pohybu osob)	Dospělé stromy: cílená aplikace herbicidu (injektáže); výmladky a mladé stromy: aplikace na list nebo cílená aplikace herbicidu (dle hustoty)	Dle situace lze vzrostlé stromy po injektáži ponechat nastojato nebo pokácet, nejdříve však rok po ošetření.
Vinohrady, sady, zahrady	Cílená aplikace herbicidu (injektáže, částečné loupání kůry s následným odstraněním odumřelých pajasanů)	Ideální je ošetřit dosud nevyřezané jedince, nikoliv zahuštěný výmladkový porost.
Hospodářské lesy	Dospělé stromy: cílená aplikace herbicidu (injektáž kmene); výmladky a mladé stromy: částečné loupání kůry	Injektáž provést v předstihu před plánovaným hospodářským zásahem (obnovní těžba, probírka apod.), a to nejlépe rok předem. Odumřelé pajasany

Prostředí / typ lokality	Metoda	Poznámky
	nebo postřik na list (dle hustoty)	následně kácet nejdříve rok po aplikaci herbicidu společně s ostatními dřevinami již obvyklým probírkovým/těžebním způsobem, pokud pro vlastníka lesa není výhodnější pajasanové souše ponechat na pařezu do rozpadu. Speciální pozornost věnovat vyžínání pasek v lokalitách s výskytem pajasanu. Vyžínání je možné po předchozím ošetření a prokazatelném usmrcení všech dohledatelných jedinců pajasanu vhodně zvolenou metodou (loupání kůry se zátěrem herbicidu, postřik na list).
Ochranná pásma inženýrských sítí (elektrických přenosových soustav všech napěťových úrovní), ochranná pásma ropovodů, plynovodů, vodovodů, kanalizačních stok, ochranná pásma dopravních cest (železničních tratí, silnic a dálnic) v lesích i mimo les	Dospělé stromy: dvoufázová regulace: 1. cílená aplikace herbicidu (injektáže, částečné loupání kůry), 2. běžná údržba ochranného pásma zahrnující odstranění prokazatelně odumřelých pajasanů min. rok po zásahu. Likvidace výmladků: aplikace na list nebo částečné loupání kůry (dle hustoty porostu)	Na místech s výskytem pajasanu nutno upravit režim běžné údržby (např. vyloučit frézování a mulčování), a to až do doby prokazatelného potlačení výskytu pajasanu.
Plochy v těsné blízkosti železnice, silnic a místa s vysokou frekvencí pohybu lidí, kde je z bezpečnostních důvodů potřeba urychleně odstranit vzrostlé stojící stromy či nelze ponechat stromy po aplikaci herbicidu na odumření vzhledem k riziku pádu prosychajících větví; které nelze postupně odstraňovat	Dospělé stromy: třífázová regulace: 1. kácení na vysoký pařez bez aplikace herbicidu (i v zimě) s následnou regenerací, 2. opakovaná cílená aplikace herbicidu na regenerující vysoký pařez (injektáže, částečné loupání kůry), 3. běžná údržba zahrnující odstranění prokazatelně odumřelých pajasanů min. rok po zásahu. Likvidace výmladků: aplikace na list nebo částečné loupání kůry (dle hustoty porostu)	Metoda, kterou lze tolerovat pouze v odůvodněných výjimečných případech; vzhledem k velkému riziku nesprávného provedení spojenému s vysokou regenerací po narušení se nejedná o preferovanou metodu. Na místech s výskytem pajasanu nutno upravit režim běžné údržby (např. vyloučit frézování a mulčování), a to až do doby prokazatelného potlačení výskytu pajasanu.
Místa s mechanicky poškozenými pajasany nebo ošetřenými jen čistě mechanicky (nejedná se o běžnou údržbu ani o hospodářské zásahy)	Dodatečné navrtávání a injektáž pařezu + ošetření mladých jedinců metodou částečného loupání kůry nebo postřikem na list (dle hustoty)	Jedná se o dodatečné odstraňování / zahlazování následků zásahu vyšší moci (nahodilé těžby v lesích následkem větrné kalamity, neodkladné zásahy při ochraně životů a majetku).

Prostředí / typ lokality	Metoda	Poznámky
Místa s vyloučenou aplikací herbicidu	Vytrhávání semenáčů, vykopání včetně kořene, kácení menších stromů + pravidelné sečení výmladků, kroužkování vzrostlých jedinců (jednotlivé stromy na stinných lokalitách)	Cílem je zabránit dorůstání plodných jedinců.

Rozdělovník

Babylon	Chlumy	Dobršín	Hostouň
Bdeněves	Chocenice	Dolany (KT)	Hošťka
Běhařov	Chocomyšl	Dolany (PS)	Hradec
Bělá nad Radbuzou	Chodov	Dolce	Hradešice
Benešovice	Chodová Planá	Dolní Bělá	Hradiště (PJ)
Běšiny	Chodská Lhota	Dolní Hradiště	Hradiště (DO)
Bezděkov (RO)	Chodský Újezd	Dolní Lukavice	Hrádek (SU)
Bezděkov (KT)	Chomle	Domažlice	Hrádek (RO)
Bezdržice	Chotěšov	Domoraz	Hromnice
Bezvěrov	Chotíkov	Drahkov	Hůrky
Bílov	Chrastavice	Drahoňův Újezd	Hvozd
Biřkov	Chrát	Drahotín	Hvoždany
Blatnice	Chříč	Dražeh	Janovice nad
Blažim	Chudenice	Dražehov	Úhlavou
Blížejev	Chudenín	Dražovice	Jarov
Blovice	Chválenice	Druztová	Jarov
Bohy	Ctiboř	Dýšina	Javor
Bolešiny	Čachrov	Ejpovice	Ježovy
Bolkov	Částkov	Erpužice	Kaceřov
Bor	Čečovice	Frymburk	Kakejcov
Borovno	Čeminy	Halže	Kamenec
Borovy	Čermná	Hartmanice	Kamenný Újezd
Břasy	Černíkov	Hejtná	Kanice
Březina	Černíkovice	Heřmanova Huť	Kaničky
Břežany	Černošín	Hlavňovice	Kařez
Brnířov	Čerňovice	Hlince	Kařízek
Brod nad Tichou	Černovice	Hlohová	Kasejovice
Brodeslavý	Červené Poříčí	Hlohovčice	Kašperské Hory
Broumov	Česká Břiza	Hlohovice	Kaznějov
Bučí	Česká Kubice	Hnačov	Kbel
Budětice	Číhaň	Hněvnice	Kbelany
Bujesily	Čímice	Holoubkov	Kdyně
Buková	Čížice	Holovousy	Kejnice
Bukovec	Čížkov	Holýšov	Klabava
Bukovník	Čmelíný	Honezovice	Kladruby
Bušovice	Dešenice	Hora Svatého	Kladruby
Cebiv	Díly	Václava	Klatovy
Cekov	Dlažov	Horažďovice	Kláster
Chanovice	Dlouhá Ves	Horní Bělá	Klenčí pod
Cheznovice	Dlouhý Újezd	Horní Břiza	Čerchovem
Chlistov	Dnešice	Horní Kamenice	Klenová
Chlum (RO)	Dobřany	Horní Kozolupy	Kočín
Chlum (PJ)	Dobříč	Horní Lukavice	Kočov
Chlumčany	Dobřív	Horšice	Kokašice
		Horšovský Týn	Kolinec

Koloveč	Loučim	Nebílovy	Pernarec
Konstantinovy Lázně	Louňová	Nečtiny	Petrovice u Sušice
Kopidlo	Loza	Nehodiv	Planá
Kornatice	Lužany	Nekmíř	Plasy
Koryta	Luženičky	Nekvasovy	Pláně
Kostelec	Malý Bor	Němčice	Plánice
Kotovice	Manětín	Němčovice	Plešnice
Kout na Šumavě	Maňovice	Nepomuk	Plískov
Kovčín	Měcholupy	Netunice	Plzeň
Kozlovice	Meclov	Neuměř	Přovany
Kozojedy	Měčín	Neurazy	Poběžovice
Kozolupy	Medový Újezd	Nevid	Pocinovice
Kožlany	Merklín	Nevolice	Poděvousy
Kralovice	Město Touškov	Nevřeň	Podmokly (SU)
Kramolín	Mešno	Nezamyslice	Polánka
Krašovice	Mezholezy (dříve okres Domažlice)	Nezbavětice	Poleň
Křelovice	Mezholezy (dříve okres Horšovský Týn)	Nezdice	Postřekov
Křenice	Mezhoří	Nezdice na Šumavě	Potvorov
Křenovy	Milavče	Nezdřev	Prádlo
Krsy	Mileč	Nezvěstice	Předenice
Kšice	Milínov	Nová Ves (DO)	Předslav
Kunějovice	Milíře	Nová Ves (PJ)	Přehýšov
Kvášňovice	Mířkov	Nové Mitrovice	Přestavky
Kvíčovice	Mirošov	Nový Kramolín	Přeštice
Kyšice	Mladotice	Nýřany	Příchovice
Ledce	Mladý Smolivec	Nýrsko	Příkosice
Lesná	Mlečice	Obora (PS)	Přímda
Lestkov	Mlýnské Struhadlo	Obora (TC)	Příšov
Letiny	Mnichov	Obytce	Přívětice
Letkov	Mochtín	Olbramov	Prostiboř
Lhota pod Radčem	Močerady	Olšany	Ptenín
Lhotka u Radnic	Mohelnice	Oplot	Puclice
Lhůta	Mokrosuky	Osek	Rabí
Libkov	Mokrouše	Oselce	Radkovice
Liblín	Mrákov	Ostřetice	Radnice
Líně	Mrtník	Ostrov u Bezdružic	Raková
Lisov	Mutěnin	Osvračín	Řenče
Líšina	Myslinka	Ošelín	Rochlov
Líšná	Myslív	Otěšice	Rokycany
Líšťany	Myslovice	Otov	Rouпов
Lité	Mýto	Pačejov	Rozvadov
Litohlavy	Nadryby	Pařezov	Rybnice
Lochousice	Nalžovské Hory	Pasečnice	Sebečice
Lom u Tachova		Pastuchovice	Seč
Lomec		Pec	Sedlec
Losiná		Pelechy	Sedliště

Semněvice	Svéradice	Úboč	Vřeskovice
Sirá	Svojkovice	Úherce	Vrhavěč
Skapce	Svojšíň	Újezd	Vstíř
Skašov	Sytno	Újezd nade Mží	Všehrady
Skomelno	Štáhlavy	Újezd u Plánice	Všekary
Skořice	Štěnovice	Újezd u Svatého	Všenice
Slatina	Štěnovický Borek	Kříže	Všepadly
Slatina	Štichov	Úlice	Všeruby (DO)
Smědčice	Štichovice	Únehle	Všeruby (PS)
Soběškury	Štítov	Únějovice	Výrov
Soběšice	Švihov	Úněšov	Vysoká Libyně
Spálené Poříčí	Tachov	Únětice	Zadní Chodov
Spáňov	Tatiná	Úsilov	Zahořany
Srbice	Těně	Úterý	Zahrádka
Srby (PJ)	Terešov	Útušice	Zavlekov
Srby (DO)	Těškov	Vejprnice	Záchlumí
Staňkov	Tis u Blatna	Vejvanov	Zbiroh
Staré Sedliště	Tisová	Velečín	Zborovy
Staré Sedlo	Tlučná	Velhartice	Zbůch
Starý Plzenec	Tlumačov	Velké Hydčice	Zdemyslice
Stod	Tojice	Velký Bor	Zemětice
Strašice	Třebčice	Velký Malahov	Zhoř
Strašín	Třemešné	Ves Touškov	Zruč-Senec
Stráž (TC)	Třemošná	Veselá	Zvíkovec
Stráž (DO)	Trhanov	Vidice	Žákava
Strážov	Trnová	Vísky	Ždánov
Střelice	Trokavec	Vlčí	Ždírec
Stříbro	Trpísty	Vlčtejn	Žichovice
Střížovice	Tužice	Vlkanov	Žihle
Studánka	Týček	Vochoz	Žihobce
Studená	Tymákov	Volduchy	Žilov
Sulislav	Týnec	Vranov	Žinkovy
Sušice	Týniště	Vrčeň	Životice

Na vědomí:

Povodí Vltavy, s. p., Holečkova 3178/8, 150 00 Praha 5

Lesy České republiky, s. p., Přemyslova 1106/19, Hradec Králové (správa toků – oblast povodí Berounky, oblast povodí Vltavy)

Správa a údržba komunikací Plzeňského kraje, Koterovská 462/162, 3216 00 Plzeň

Správa železnic, státní organizace, Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1

Ředitelství silnic a dálnic s. p., Čerčanská 2023/12, Krč, 140 00 Praha 4

ČEZ, a.s., Duhová 2/1444, 140 53 Praha 4